

Sygn. akt V CSK 180/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko Z. J.

o uznanie za niegodnego dziedziczenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 17 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

przyznaje radcy prawnemu M. K. od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w O. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w O. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w O. uznając pozwanego Z.J. za niegodnego dziedziczenia po spadkodawczyni, żonie I.J. zmarłej 9 lutego 2004 r.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku pozwany uzasadniał wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania, oraz zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny (post. SN z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CSK 13/09, wyrok SN z dnia 23 lutego 2006 r. II CSK 126/05, post. SN z dnia 4 lutego 2000 r., nie publ.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga, by przedstawione w niej zagadnienie prawne było istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze dla innych spraw, którego wyjaśnienie pozwoli przyjąć właściwą wykładnię określonych przepisów prawa.

Kwalifikacji takiej nie można przypisać wyjaśnionemu już w orzecznictwie zagadnieniu przedstawionemu przez skarżącego dotyczącemu możliwości nieuwzględnienia upływu terminu zawitego przewidzianego w art. 929 zd. 2 k.c. w oparciu o przesłanki przewidziane w art. 5 k.c. Wyrażone w tej kwestii przez Sąd Najwyższy stanowisko (zob. post. SN z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 15/10, nie publ., post. SN z dnia 6 listopada 2008 r., III CZP 104/08, nie publ. oraz dalsze

powołane w jego uzasadnieniu orzeczenia) nie sprzeciwia się co do zasady możliwości nieuwzględnienia - w sytuacjach wyjątkowych - terminu zawitego z powołaniem się na zasady współżycia społecznego. Występujące na tym tle rozbieżności dotyczą natomiast możliwości zastosowania tej zasady do konkretnego stanu faktycznego, a zatem subsumcji normy wynikającej z art. 5 k.c. W tej sytuacji wydanie przez Sąd Najwyższy kolejnego orzeczenia rozstrzygającego to zagadnienie nie wniosłoby nowych treści judykacyjnych, a zmierzyłoby, jak w przypadku wniesionej skargi, w której skarżący formułuje na tym tle dalsze szczegółowe zagadnienia, do uzyskania odpowiedzi, czy zastosowanie art. 5 w konkretnych okolicznościach tej sprawy jest uzasadnione.

Nie zachodzą tym samym także podnoszone przez skarżącego i dotyczące tej samej kwestii wątpliwości związane z wykładnią art. 5 i art. 929 k.c., ani też rozbieżności na płaszczyźnie ich wykładni w dotychczasowym orzecznictwie.

O wystąpieniu przesłanki z art. art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. można mówić jedynie wówczas, gdy zasadność skargi na tle jej podstaw jest na tyle widoczna i niewątpliwa, że może być stwierdzona bez konieczności przeprowadzenia głębszej analizy sprawy oraz podstaw skargi (por. postanowienia SN z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 oraz z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.). W tym też kierunku powinny zmierzać argumenty mające stanowić uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność, których jednakże w skardze nie przedstawiono. Skarżący, powołując się na tę przesłankę, poprzestał na przywołaniu argumentacji uzasadniającej podstawy wniesionej skargi, nie przedstawiając wyjaśnień przekonujących o oczywistym charakterze zarzucanych naruszeń prawa.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy w granicach zaskarżenia, bierze pod rozwagę z urzędu.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji, uwzględniając wniosek pełnomocnika pozwanego o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015 r., poz. 1801).

aj